

Yaa bõe la tũudm-sor laning b sën boond tı Moemdã?(1)

Seb-gulsdã: A Wuseeni wedraogo.

Guls-rẽmsdã: A yakub wedraogo

M saam-biiga, D miimi ti yãmb yaa waor soaba, D miimi ti yãmb mii vuma yel wusgo, la moos maana b yel-ũnd ti " yam dęga rig-noorẽ ti f gãndegdẽ n kēedẽ la f gãndegdẽ yitta, ti nina wa rik-a kō-fo, yaa rē so, ti koes lanins d sën na n togs ka wã yaa sōsg ti d rat n tēegd mens la d tēeg d nōng-n-taase, yel-bɛd sãnda sën sōmb n loe ninlaal buudã fã zugu, yel-kãysa la buse? M boonda yãmba t'y wa ti d kelg koesã ne taaba, la d tags ne taaba, yaa wakat-bilf bala.

Pipi, d rat n deng tēega d mens ne yel-sãnda sën be nĩnsaal vuma pugẽ, ti tōnd ye-kãm fãa sōmb n tags b zugu, yel-kãysã yaa yel buse? Yaa sën kēed ne tōnd vuma tēn-gōanga zugu, d rat n sokka d mens sogsg nins sën watã:

1- yalla maana wãn ti tōnd wa vi tēn-gōang kãmga zugu?

2- yalla tōnd yii yεene wa be ka? bi tōnd yaab-rãemsã sën zĩnd tēn-kãnga zugã yii yεene n wa vumɔd ka?

3- La tōnd sãa n ki ti b mũm tōnd tēnga-tom pugẽ, yalla saam bu? bi yaa zĩga-to la tōnd loogd n kēngẽ?

Yaa sida d mĩimẽ ti ãdm-biisã wusg fãa pa tagsd yel-kãysa zug ye, ti tōnd ye-kãm fãa yaol n da sōmbɛlame n bãng ti sogsg-kēysa yaa sogsg-bɛda, ti d sōmb n bao b loekre, n paam n bãng d vuma yōod tēng-kãnga zugu.

D leb n sok d mens n gese:

- Yalla tōnd vu tēngã zugu ti bul yĩng d na paam n bao d ritl bal n paam ditẽ bu?
- Yalla tōnd vu tēngã zugu ti bul yĩng d na bao arzek n paam n noogd d yōor bu?

- Bɪ ya d fur pog-needbã n paam noogd d yõor bu?
- Bɪ ya d me ro-need n kē n gāy bal bu?
- Yalla tōnd vuma ya woto la a tek bu?
- Yalla maana wān ti tēn-gōangã wa beē?
- Maana wān ti saasã wa beē?
- Maana wān ti ādsã wa beē?
- Maana wān ti wīnto-zugã wa beē?
- Maana wān ti kiuugã wa beē?
- Maana wān ti saag wa niida?
- Maana wān ti yung la wīndg wa beē?
- Maana wān ti tãmsã wa beē?
- Maana wān ti tusã wa beē?
- Maana wān ti rūsã wa beē?

Ad yaa sogsg wusgo, ti b loekr yaa toogo, bala tōnd yaab rāmb lanins sēn vumd n deng taorã ra baoda sogsg-kāysa leokr hal sēn zāre, la ninsaal yaa yīmda, bala vuma soaglã, la a kēna, la a mūsagsã kitame ti ninsaal yīmd sogsg-kāysã legsgã baoobo. Ya rē so ti d rat bēd ka, n tēeg d mense la d tēeg d nong-n-taase ti d bāng ti d sãa na n tags n zulg n gese, d mikdame ti vi-kāngã ka sōmb n yaa yaalm yīng ye; ti bala a yel-soalma waoga, ne a wa yi zaalm yīng fass..., yaa rē so ti tags-zulung rāmba fāa wilgame ti būm laning sēn sakd ne yam yel-kānga pugē, yaa ti yaa sob-n-kasēng n bebe n naan āndūni-yaleng kānga, sob-n-kānga la b sēn boond ti (wēndã), t'a naanalame būmb yīnga, a naana la ne a raabo, raab-kānga la bōe?

Yaa d bangē, ti wēnd naana āndūni-kānga n naa wilg a naam bedrem, la a zihlem, la a pānga, la a leb n wilg a minim-pānga, la a leb n wilg ti naama-to pa be be n zem bamb naama ye, la pāng a to pa be be n zem bamb pānga ye, ril bamb yaa b yembre, b naama pugē, la b pānga pugē, ti būmb wo būmb lanins sēn kella fāa ya bamba a wēnnaam bō-naandse, ril bō-naandsã ne bamb pa a yen ye, b leb n pa wōnd taab ye, ti bala bō-naandsã pāng la b tōog pa ta wēnd ye, ril bō-naandsã fāa yaa pān-komsg rāmba.

D leb n wa ninssal yella zug marsã, d sãa na n tags n ges ninssalaa, d mikdame t'a yaa bō-naandg sēn pa wōnd a bō-naantaasã ye, ti bala ninsaal welga bō-naandsã pugē n taar yam, n met ro-need n kēed n gāe, la a maand zirs la bō-zombds tor-tore n

zomdē, ninsaal leb n tara bāngre n maand teed tor-tor n sōngd a vuma, ninsaal leb n tara minim n gund sēba, la a tɪpd a mabi-taasā, rɪ sɪd pugē, ninsaal yaa āndūnī vuma fāa taor-soaba.

La sāa ya ne bō-naands a taaba sēn kellā, wēnnaam naan-b lame ti bul yīng ti ninsaal na sōng a vuma ne bō-naands-kāysa, yaa rē so ti d sōmb n sok d mens n gese, maana wāna ti ninsaal wa yāk n yaa tor woto? yaa d bāng ti sēn sakd ne yam yaa ti rat n yeelame ti pa yaalem yīng ye, yaa būmb yīnga.

Tōnd sāa bāng wēnd pānga la a naama, būmb ning sēn ket ti d sōmb n bāng yēsaa, yaa ti wēnd sika sēb n na n kō tōnd kibaya, ti sēbā pugē, kibay waame n wilg ti d bāng ti tōnd ninsaalbā talla yaab-rāems a yiibu, ti b boond-b ti a ādm ne a hawa, wēnnaam naan-b lame n ning-b pu-neer puga, ti b boond puugā ti (ARZĒNA), la a kō b-yiiba sore ti b vumd b sēn dat toto, la b rɪ b sēn dat toto Arzēna pugē, la wēnaam yāka tuga yembre, n yet ti b ra rɪ ti-kānga biisā ye, yaa boē ti wēnd maan woto? Bala wēnd miime ti b na n kusa yēnda. Yaa woto yīnga, n kit t'a sutāan sēn yaa ninsaal bē wā na n bēlga hawa t'a na n ti yāk tuga-bila n bēlga sɪda adm ti b na dɪ, b sēn kus wēnd n dɪ tuga-bilā yu sababoo, ti wēnd na n sik-b tēn-gāongā zugu, ti bul yīng t'a na zarb-b n gese, yalla b na n basa bamb wēnnaam kusg bu? bi yalla b na n sak n tūu Bam wēnnaam koesā la b saglsā bu?

Rɪl yaa woto yīnga; ti ninsaal belma tēn-gāongā zugā, yaa bul yīng t'a na wa tū wēnd sēn datā, la a zāag a meng ne wēnd sēn pa ratā, la a puus wēnd ne a sēn naana wā, la a leb n soees wēnde. Rɪl d sōmb n bāngame ti wēnd pa ye ti ninsaal wa tū bamb jaar ye, ayoo! yaa rēn so, ti wēnd tums a tēn-tuumba ti b wa wilg ninsaalba yē a-wēnnaam sorā, la yē a-wēnnaam tūudma sēn yaa toto; tēntuumb-kāysa la b sēn boond ti nabiyaam-dāmbā. Rɪl yaa woto n kit t'a adm ne a hawa sēn sig tēnga zugā, b roga kamb ti fuge, kam-dappa la kam-puglii, ni-wogd la ni-koese, ni-sabl la ni-pεεla, ti rē yu sababo t'a adm-kambā fuga wusgo, ti kamba rog yagnse, ti yagnsā me leb n dog kamb la yagnse, ti na n yɪ sabab ti b na n sāyg n kē āndūnī wā weensā fāa pugē.

Rɪl hal adm-biisaā vuma singr wakat āndūni wā zugu, wēnnaam tumsa nabiyaama ti b boond-a t'a "Nuuh", t'a Nuuh vumda yuum sēn

kolg yuum tusr ne a zama wã, n wilg-b wëннаam tũudm, hal n wa ti tãag a kũum, ti wëннаam leb n tums nabiyaam a to, ti nabiyaam-kãnga wa ledg a Nuuh zãma nengẽ, hal ti zãma-kãnga wa loge. Yaa woto ti zãma sën zĩnd fãa wënd tumsda tẽn-tuum b nengẽ, rɩl hal dũni wã singr n tog n tãag yaolem vuma, wënd pa bak n tumsd tẽn-tuumba ye, la wã fãa ya adm-biisã na bang wënde, la b bang wënd tũudm, la wënd maana rẽ fãa n dat n zaarb ninsaalbã n gese, yalla b na n sak n tũu bamb wënd bu, yaa rẽ so ti wënd maana a naam ti zarbgã tara tɛka, rɩl rat n yeelame ti vuma tara tɛka.

La kibar waa wëннаam sebã pugẽ n wilg ti nabiyaam-dãmba sõorã yuda tus-koabga, ti tẽn-tuumba sõr taa kobs-tã ne zaka, la sãndaa, wënd sika kãndgr-sɛb n kõ-ba, ti b tal n bool neba n tog wëннаam tũudma sorã zugu, la d tõe sõda sën yi tẽn-tuumb kãysa pogẽ: A Musa, la a İbraahım la a yiisa. Rɩl ninsaalbã somb n kõ sid ne tẽn-tuumb kobs-tã fãa gilli, n deeg b zugẽ la b sak ti b fãa yaa wëннаam tẽn-tuumba, t'a tum-b ti b wa wilg yẽnda a wëннаam tũudm, la a gidg-b yi wën-kusgo, la zog-yoodo lanins wënd sën pa ratã.

la sãa yaa ne tẽn-tuumbã yaolem soaba, la b baasg soaba, yẽ yur boondame t'a **Mohãmad**, wëннаam tumalame, la a sik seb-kasẽng n kõ-a ti b boond ti "**Alkurãana**" ti buɩ yĩng t'a wa baas tẽn-tuumdima; rɩl yaa rẽ so, t'a Mohãmad waa n tigma tẽn-tuumb lanins sën deng taorã fãa saglsã, la a Mohãmad zĩnda yuum tusr la kobs-naas ne zak sën looge, a vumda yuum pis-yoob la a tãabo, rɩl a Mohamad boola nebã ti b kõ sid ti yẽ yaa wëннаam tẽn-tuuma, yaa rẽ so ti neb lanins sën kõ sid ne a Mohãmadãa la b sak a tũudma-sorã la b sën boond ti "**Moembã**", a Mohammad sën wa ne tũudm-sor laningã la b sën boond ti "**Moemdã**".

Rɩl "Moemdã" yaa vum la tũudm-sore, ti neb wusg wumd a yuurã bala, la b wumd nebã sën sãbsd-a; ti bala b pa mi a neerma la a waorã ye, yaa rẽ n so ti yãmb sãa n dat n bãnga Moemdã sid sën yaa a soaba, la y tags ne y yam n gese, bu y gũ Sën wat pugẽ ti d na n kõ vënm wusg n paase, sën këed ne **Moemdãa**, ti y paam n bãng yɛɩ lanins sën be a pugẽ, la a sidã meg hakuka.

Wë-na song-do, ti d paam bãngr la basm-yam vuma pugẽ.